

Endüstri 4.0 Bağlamında Öğrenilmiş Güçlülük ve Karar Verme İlişkisinde Algılanan Stres ve Belirsizliğe Tahammülsüzlüğün Rolü

Arş. Gör. Habibe Aktay, Işık Üniversitesi

Bir örgütün en temel amacı, ortalamanın üzerinde kar elde ederek sürdürülebilir rekabet avantajı kazanmasıdır. Teknolojik gelişimin hızına paralel olarak endüstriyel dönemler numaralandırılıp isimlendirilmiştir. Her bir dönem, bir teknolojik inovasyonun yaygınlaşması ile başlamıştır. Endüstri 1.0'da buhar gücü, Endüstri 2.0'da elektrik, Endüstri 3.0'da dijitalleşme ve Endüstri 4.0'da siber fiziksel sistemler öne çıkmaktadır. Siber fiziksel sistemlerin yaygınlaşması ile rekabetin koşulları tamamıyla değişmiştir. Bu teknolojik inovasyonlarla küreselleşme de hız kazanmış dolayısıyla örgütlerin sürdürülebilir rekabet avantajı kazanması gittikçe zorlaşmıştır.

Endüstri 4.0'ın en ayırıcı özelliklerinden birisi değişim ve dönüşümlerin teknolojik ilerlemenin üssel büyüme doğasına uygun olarak çok hızlı gerçekleşmesi ve esnek üretim dolayısıyla belirsizliğin bu çağı domine etmesidir. Esnek üretimin artması ve üretimin globalleşmesi ile stresin daha yoğun olarak yaşanması kaçınılmaz hale gelmiştir.

Öğrenilmiş güçlülük bireylerin stresle başa çıkma becerilerini arttıran ve yöneticileri engeller karşısında yılmayan bir pozisyona sokan beceriler toplamı olarak ifade edilmektedir. Örgütlerdeki insan kaynağının yeni dünya sisteminde etkin olabilmesi için, öğrenilmiş güçlülük düzeyinin yüksek olması ve stresi tolere edebilecek becerilere sahip olmasını gerektirmektedir. Belirsizlik altında örgütlerin stratejik hedeflerine ulaşabilmeleri hem teknolojiyi amaçlara uygun kullanabilmeleri hem de örgütün en değerli sermayesi olan insan kaynağını etkili kullanabilmelerini gerektirmektedir. İnsan kaynağını etkin kullanmak öğrenilmiş güçlülük düzeyini yükseltip çalışanların daha rasyonel kararlar almaları ile mümkün olmaktadır.

Bu çalışmanın amacı öğrenilmiş güçlülük ve karar verme ilişkisinde stres ve belirsizliğe tahammülsüzlüğün rolünü saptamaktır. Araştırmada nicel araştırma yöntemi ve tarama deseni kullanılmaktadır.